

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 stycznia 2025 r.

Pozycja 25

POSTANOWIENIE z dnia 10 września 2024 r. Sygn. akt Ts 17/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.S. o zbadanie zgodności:

art. 394² § 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.) „w zakresie, w jakim nie obejmuje swoją dyspozycją postanowień sądu II instancji w przedmiocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych rozpoznawanego przez ten sąd po raz pierwszy, skutkiem czego zaskarżenie postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie strony od kosztów sądowych opłaty od zażalenia (w całości albo w części) jest niedopuszczalne, mimo jednokrotnego rozpatrzenia tego wniosku przez sąd odwoławczy; powyższe wyklucza jego sądową kontrolę ze skutkiem w postaci zamknięcia skarżącemu drogi do skutecznego wniesienia zażalenia”, z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1, w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 17 stycznia 2023 r. (data nadania) K.S. (dalej: skarżący) – reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru – wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Postanowieniem z 19 maja 2022 r. Sąd Okręgowy w L. VI Wydział Gospodarczy (sygn. akt [...]) oddalił wniosek skarżącego o zwolnienie od kosztów opłaty sądowej związanej z zarzutami wniesionymi od nakazu zapłaty z 10 marca 2022 r. (sygn. akt jw.). Na orzeczenie to skarżący wniósł zażalenie, które Sąd Okręgowy w L. oddalił postanowieniem z 10 sierpnia 2022 r. (sygn. akt [...]).

19 maja 2022 r. Sąd Okręgowy w L. wydał również postanowienie (sygn. akt [...]) o odrzuceniu zarzutów od nakazu zapłaty z 10 marca 2022 r. (punkt pierwszy) oraz o odrzuceniu wniosku o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty (punkt drugi). Na powyższe orzeczenie skarżący wniósł zażalenie wraz z wnioskiem o zwolnienie od jego opłaty.

Postanowieniem z 29 sierpnia 2022 r. (sygn. akt [...]) Sąd Apelacyjny w W. I Wydział Cywilny zwolnił skarżącego jedynie częściowo od opłaty od zażalenia. W związku z powyższym skarżący złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia tego orzeczenia.

Sąd Apelacyjny w W. postanowieniem z 23 września 2022 r. (sygn. akt jw.) w punkcie pierwszym odrzucił powyższy wniosek, a w punkcie drugim odrzucił zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w L. z 19 maja 2022 r. (sygn. akt [...]). Orzeczenie to, doręczone pełnomocnikowi skarżącego 17 października 2022 r., wskazane zostało jako ostateczne rozstrzygnięcie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 9 maja 2023 r. (doręczonym 16 maja 2023 r.) skarżącego wezwano do usunięcia braku formalnego skargi przez doręczenie poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii elektronicznego potwierdzenia odbioru postanowienia Sądu Apelacyjnego w W. z 23 września 2022 r. (sygn. akt [...]). W piśmie z 22 maja 2023 r. (data nadania) skarżący usunął wskazany brak.

2. W ocenie skarżącego „na skutek braku możliwości zaskarżenia postanowienia o odmowie zwolnienia z kosztów sądowych od zażalenia w części – pozbawiony [został] prawa do rzetelnej procedury sądowej. Niedopuszczalność zaskarżenia postanowienia Sądu w przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego przed Sądem Apelacyjnym w W., zamknęła Skarżącemu drogę do wniesienia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu zarzutów od nakazu zapłaty i uniemożliwiła obronę swoich praw w przedmiotowym postępowaniu” (s. 14 skargi).

3. Skarżący wraz ze skargą konstytucyjną złożył wniosek o rozważenie możliwości łącznego rozpoznania analizowanej skargi ze skargą wniesioną w sprawie o sygn. [...] (skarga, s. 15).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Ma gwarantować, że obowiązujące w systemie prawa akty normatywne nie będą stanowiły źródła ich naruszeń. Jej merytoryczne rozpoznanie uzależnione jest od spełnienia licznych przesłanek wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i z przepisów ustawy z 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji, przedmiotem skargi konstytucyjnej jest wniosek o zbadanie zgodności z Konstytucją przepisów stanowiących podstawę ostatecznego orzeczenia o prawach skarżącego. Wskazany przedmiot skargi determinuje wymogi formalne, których spełnienie jest konieczne dla stwierdzenia jej dopuszczalności.

W myśl art. 61 ust. 1 u.o.t.p.TK, skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu już w początkowej fazie postępowania spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. W ocenie Trybunału skarga nie spełnia przesłanek nadania jej dalszego biegu. Trybunał Konstytucyjny przypomina bowiem, że w wyroku z 8 maja 2024 r., sygn. SK 59/21 (OTK ZU A/2024, poz. 46) stwierdził, że „[a]rt. 394² § 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, ze zm.), w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2023 r., w zakresie, w jakim uniemożliwia zaskarżenie postanowienia

oddalającego wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji wydanego przez sąd drugiej instancji, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2, art. 78, art. 176 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji”.

W przedmiotowej sprawie skarżący – w zakresie uzasadniania niekonstytucyjności art. 394² § 1¹ k.p.c. z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1, w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji – nie powołuje w istocie żadnych nowych argumentów, które nie były przedmiotem rozważań Trybunału w sprawie o sygn. SK 59/21. Orzeczenie to umożliwia więc skarżącemu zrealizowanie w powyższym zakresie interesu prawnego, którego domaga się w niniejszej skardze. W uzasadnieniu podjętego rozstrzygnięcia skład orzekający podniósł bowiem, że „skarga konstytucyjna, niezależnie od tego, że prowadzi do wydania powszechnie obowiązującego orzeczenia, ma na celu przede wszystkim ochronę interesów jednostki. Ochronę tę zapewnia przewidziana w art. 190 ust. 4 Konstytucji możliwość wznowienia postępowania w sprawach, w których prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach zostały wydane na podstawie aktu normatywnego, uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, umową międzynarodową lub ustawą. Celem tego przepisu, w odniesieniu do skargi konstytucyjnej, jest doprowadzenie do uchylecia orzeczenia, decyzji lub innego rozstrzygnięcia naruszających prawa lub wolności konstytucyjne. Z tego punktu widzenia wyrok Trybunału stwierdzający niekonstytucyjność normy, która była podstawą ostatecznego rozstrzygnięcia wobec skarżących, stanowi podstawę do uruchomienia środka określonego w art. 190 ust. 4 Konstytucji”.

W związku z powyższym – na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – należy odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

3. Trybunał stwierdził również, że z uwagi na to, iż skarga konstytucyjna zarejestrowana w Trybunale pod sygn. SK 81/22 została już rozpatrzona postanowieniem TK z 4 lipca 2023 r. (OTK ZU A/2023, poz. 66), którym umorzono postępowanie, wniosek skarżącego o łączne rozpoznanie skarg należało pozostawić bez rozpoznania.

Z tego powodu należało postanowić jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na niniejsze postanowienie w terminie siedmiu dni od daty jego doręczenia.